

NGÀY HỘI DÂN TRANH TRÊN ĐẤT PHÁP

Cách đây hơn 30 năm, họ vốn là bạn đồng môn, cùng tốt nghiệp Trường Quốc gia Âm nhạc Sài Gòn. Năm 1966, họ lập nhóm Dân ca quốc nhạc *Hoa Sim* nổi tiếng một thời với 5 cô gái *vàng* tài sắc kiêm toàn: Phương Oanh, Thúy Hoan, Quỳnh Hạnh, Ngọc Dung, Huyền Trân... Sau 1975, họ phiêu tán kẻ góc bể, người chân trời. Thế nhưng dù ở đâu, cái *máu* nghệ sĩ âm nhạc dân tộc vẫn tràn căng trong họ và với quyết tâm bảo tồn, phát triển nền quốc nhạc VN - cái vốn quý của cha ông - không hèn mà họ đã lập ra những nhóm *hậu Hoa Sim*. Và, y như trong chuyện võ hiệp - giờ đây họ đã là những "nữ chưởng môn" các "môn phái" mới, chiêu tập các môn sinh trên khắp thế giới, khai triển các "chiêu thức" đậm đà bản sắc dân tộc dựa vào cái gốc dân ca quốc nhạc...

Nếu như ở VN, NSUT Thúy Hoan thành lập nhóm *Tiếng hát Quê hương* với các "truyền nhân" Hải Phượng, Hải Yến... thì các bạn bè cũ hoặc học trò cũ của chị như Phương Oanh lập ra nhóm dân ca quốc nhạc *Phượng Ca*, Quỳnh Hạnh là "chưởng môn" nhóm *Quê Hương*, Ngân Hà truyền thụ đàn tranh ở Nhà Việt Nam (Pháp), Đoàn Vinh là "bang trưởng" nhóm *Nam Giao* (Bỉ)...

Đàn tranh là nhạc cụ phổ biến ở các nhóm này, ngoài việc thụ giáo trực tiếp với "sư phụ", môn sinh đàn tranh ở hải ngoại còn yêu cầu NSUT Phạm Thúy Hoan - người đã biên soạn nhiều giáo trình về đàn tranh cũng như đã sáng tác nhiều tác phẩm dân ca cải biên dành cho đàn tranh - cung cấp bài vở. Chị Thúy Hoan đã liên tục *day hàm thụ* cho họ bằng fax. Từ ngày 1.4 đến 10.5.97, NSUT Thúy Hoan đã thực hiện một chuyến đi qua các nước Bỉ, Hà Lan, Đức, Pháp để gặp gỡ các môn sinh đang học đàn tranh VN theo lời mời của tổ chức *Nhà Việt Nam* (Maison

du Vietnam) tại Pháp và Trung tâm Biểu diễn âm nhạc truyền thống các dân tộc Mandapa (quận 13- Paris). Và một ngày hội của đàn tranh Việt Nam đã tung bùng khai mạc ở Trung tâm Mandapa với đầy đủ các nhóm *Phượng Ca, Quê Hương, Nam Giao*... Trong các tờ áp-phích quảng cáo biểu diễn đàn tranh VN, người ta đọc thấy có những cái tên... chẳng VN chút nào: Kuhar Mira, Jacqueline Florentin, Veronique Loesch... thuộc nhiều quốc tịch đã cùng các bạn trẻ gốc Việt đang sống ở hải ngoại trình tấu những bản đàn tranh - cũng *rung, nhún, mổ, vuốt*... một cách nhuần nhuyễn, mượt mà... Chàng trai người Bỉ tên Pierre đã có đến... 18 năm gắn bó với cây đàn tranh. Nhóm Nam Giao đã ưu ái đặt tên Việt cho anh: *Thạch* (Pierre có nghĩa là *đá*). Không chỉ biết đàn, Stéphan (Bỉ) còn là một ca sĩ thứ thiệt với các bài dân ca *Qua cầu gió bay, Hát hội trăng rằm*... hát bằng tiếng Việt chuẩn và di dóm. Rõ ràng tâm hồn họ đã thấm đẫm cái *chất* VN. NSUT Thúy Hoan cùng bạn bè cũ và học trò của họ với sự giúp đỡ tích cực của GS TS

Trần Văn Khê đã tổ chức 3 đêm dân ca quốc nhạc tại Mandapa, mỗi đêm một chủ đề của 3 miền đất nước: *Tinh ca đất Bắc, Tinh ca xứ Huế và Tinh ca miền Nam*. Người bạn cũ Phi Yến của chị đã đưa con mình là Yến Linh, Yến Phương (cũng đang học đàn tranh) đến bài kiến và xin được "thụ giáo". Đài RFI cũng đã phỏng vấn chị Thúy Hoan ngay tại hậu trường. Còn GS nhạc sĩ Trần Quang Hải (con của GS TS Trần Văn Khê) thì "hy vọng có một ngày cùng chị trình diễn chung trên quê hương, và mong rằng ngày đó sẽ không xa lắm".

Theo NSUT Thúy Hoan, mục đích của chuyến đi là liên kết những người chơi đàn tranh trên khắp thế giới - trước mắt là châu Âu - tiến tới thành lập *Hội đàn tranh VN*. Các nhóm đàn tranh ở châu Âu đã nhất trí chọn *logo* của nhóm *Tiếng hát Quê hương* (VN) làm huy hiệu chung (chỉ thay chữ tên nhóm).

Cây đàn tranh VN đã và đang thể hiện điều kỳ diệu: liên kết những tâm hồn đồng điệu không phân biệt màu da, chính kiến... Và, những công sức của các vị *sứ giả* âm nhạc dân tộc thật đáng trân trọng.

HÀ ĐÌNH NGUYỄN

Stéphan và Pierre -Thạch (người đang chơi đàn)